

ನೀಲಿ ಆಕಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಗಾಳಿಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ

7 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ - ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ
ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು 2019
ರಲ್ಲಿ ಯುಎನ್ (UN) ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಿಂದ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯು ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು: ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ + ಪರಿಸರ

ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು

ಇವುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು: ಅನಿಲಗಳು
• ದ್ರವದ ಹನಿಗಳು • ಘನ ಕಣಗಳು ಮೂಲಗಳು:
ನೈಸರ್ಗಿಕ + ಮಾನವಜನ್ಯ

ಪ್ರಮುಖ

ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು

PM • NO₂ • SO₂ • O₃ • CO • VOC ಗಳು • ಸೀಸ (Lead)

ಪರ್ಟಿಕ್ಯುಲೇಟ್ ಮ್ಯಾಟರ್ ಅಥವಾ
ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಣಗಳು (PM)

PM_{2.5} ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು
ಅಪಾಯಕಾರಿ?

ಚಿಕ್ಕ ಕಣದ ಗಾತ್ರ

ಉಸಿರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ

ಅಳವಡಾದ ಪ್ರವೇಶ

ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವನ್ನು

ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರೋಗ್ಯದ

ಅಪಾಯಗಳು

ಪ್ರಕಾರ

ವ್ಯಾಸ

PM₁₀

≤ 10 µm

PM_{2.5}

≤ 2.5 µm

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ

ವಿಶ್ವ ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟ ವರದಿ 2025

ಸೂಚಕ	ಶೋಧನೆ
ಭಾರತ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 6 ನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಲುಷಿತ ದೇಶ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ PM _{2.5} ಸರಾಸರಿ	48.9 µg/m ³
WHO ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ	5 µg/m ³
ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಲುಷಿತ ನಗರ	ಲೋನಿ (ಗಾಜಿಯಾಬಾದ್) - PM _{2.5} 112.5 µg/m ³
ಬೈರ್ನಿಂಗ್, ಮೇಘಾಲಯ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 3 ನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಲುಷಿತ ನಗರ
ದೆಹಲಿ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 4 ನೇ ಸ್ಥಾನ
ಅಗ್ರ 25 ಕಲುಷಿತ ನಗರಗಳು	ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ

ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಉಪಕ್ರಮ	ಉದ್ದೇಶ / ಗಮನ
NAMP	ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾಯು ಗುಣಮಟ್ಟ, ಮಾಲಿನ್ಯದ ಮಟ್ಟಗಳು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು CPCB ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
NCAP (2019)	ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾದ ನಗರಗಳು/ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು
BS-VI (2020)	ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ವಾಹನ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಮಾನದಂಡಗಳು; ಸ್ವಚ್ಛ ಇಂಧನಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ-ನಿಯಂತ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು
ಸ್ವಚ್ಛ ವಾಯು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ (2022-23)	NCAP ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 130 ನಗರಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ; ಮಾಲಿನ್ಯ-ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ವಚ್ಛ ವಾಯು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ
PMUY	LPG ಯನ್ನು ಶುದ್ಧ ಅಡುಗೆ ಇಂಧನವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ; ಜೀವರಾಶಿಯ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ
FAME	ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು ಹೈಬ್ರಿಡ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ; ವಾಹನಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ
GRIHA	ಇಂಧನ-ದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ
ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ	ತೆರೆದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ
CAQM	ಸಮನ್ವಯ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆ-ಪರಿಹಾರದ ಮೂಲಕ NCR ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ
ಗ್ರೀನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮಿಷನ್	ವಾಯು-ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಗಳ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ